

ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Ευθύς λόγος	Πλάγιος λόγος
α. Κύριες προτάσεις κρίσης (οριστική, δυνητική οριστική, δυνητική ευκτική)	> Ειδική πρόταση (μετά από ρήματα λεκτικά, γνωστικά, αισθητικά...) > Ειδικό απαρέμφατο (μετά από ρ. δοξαστικά, το ρ. φημί και ρ. λεκτικά, γνωστικά, αισθητικά...) > Κατηγορηματική μετοχή (μετά από ρήματα γνωστικά, αισθητικά, δείξης, αγγελίας...)
β. Κύριες προτάσεις επιθυμίας (προστακτική, υποτακτική βουλευτική, ευχετική ευκτική, ευχετική οριστική)	> Τελικό απαρέμφατο (μετά από ρήματα κελευστικά, προτρεπτικά, απαγορευτικά, παραινετικά...)
γ. Ευθείες ερωτήσεις (οριστική, δυνητική οριστική, δυνητική ευκτική, υποτακτική απορηματική)	> Πλάγιες ερωτήσεις (μετά από ρήματα που δηλώνουν ερώτηση, απορία, γνώση, άγνοια, φροντίδα, επιμέλεια...)
δ. Δευτερεύουσες προτάσεις (κρίσης – επιθυμίας)	> Δευτερεύουσες προτάσεις.

Παρατηρήσεις

- Κατά τη μετατροπή του ευθύ λόγου σε πλάγιο είναι πιθανό να συμβούν **αλλαγές στα ρηματικά πρόσωπα**.
- Κατά τη μετατροπή του ευθύ λόγου σε πλάγιο είναι πιθανό να συμβούν **αλλαγές στις εγκλίσεις**. Συγκεκριμένα, η **απλή οριστική** (στις κύριες και δευτερεύουσες προτάσεις κρίσης) και η **υποτακτική** (στις ευθείες ερωτήσεις και στις δευτερεύουσες προτάσεις επιθυμίας) **τρέπονται σε ευκτική του πλάγιου λόγου**, όταν το **ρήμα εξάρτησης** του πλάγιου λόγου είναι **ιστορικός χρόνος** (απ' τον παραπάνω κανόνα **εξαιρούνται οι καθαρά χρονικές προτάσεις και οι υποθετικές του «μη πραγματικού»**). Αντίθετα, η δυνητική οριστική και η δυνητική ευκτική **διατηρούνται** σε κάθε περίπτωση, χωρίς να έχει σημασία αν το ρήμα εξάρτησης είναι αρκτικού ή ιστορικού χρόνου.
- Κατά τη μετατροπή του ευθύ λόγου σε πλάγιο, που έχει τη μορφή **απαρεμφάτου** (ειδικού - τελικού) ή **κατηγορηματικής μετοχής**, ο χρόνος του ρήματος εξάρτησης **δεν επηρεάζει** την όλη διαδικασία.
- Όταν κύριες προτάσεις κρίσης, που εκφέρονται με **δυνητική οριστική** ή **δυνητική ευκτική**, τρέπονται σε **ειδικό απαρέμφατο** ή **κατηγορηματική μετοχή**, διατηρούν το **δυνητικό** **άν δίπλα στο απαρέμφατο ή τη μετοχή**.
- Όταν το ρήμα εξάρτησης είναι **δοξαστικό** (**δοκῶ, ήγουμαι, οἶμαι/οἶμαι, νομίζω**) ή το ρήμα **φημί**, τότε μια κύρια πρόταση κρίσης τρέπεται κατά κανόνα σε **ειδικό απαρέμφατο**.
- Κατά τη μετατροπή του πλάγιου λόγου σε ευθύ ακολουθούμε την **αντίθετη διαδικασία**:
  - > **Διαγράφουμε το ρήμα εξάρτησης και το υποκείμενό του.**
  - > **Τρέπουμε την ειδική πρόταση, το ειδικό απαρέμφατο και την κατηγορηματική μετοχή σε κύρια πρόταση κρίσης (με οριστική).**
  - > **Τρέπουμε το τελικό απαρέμφατο του πλάγιου λόγου σε κύρια πρόταση επιθυμίας (με προστακτική ή υποτακτική προτρεπτική).**
  - > **Τρέπουμε τις πλάγιες ερωτήσεις σε ευθείες.**